

зазначене зумовлюється необхідність застосування бренд-технологій, розроблення власного бренду стосовно рекламування і подальшого просування агротуристичного продукту адаптованого до сучасних імперативів й існуючих умов воєнного стану.

Література

1. Газуда Л.М., Балян А.В., Газуда М.В., Волощук Н. Ю., Газуда С. М. Розвиток аграрного підприємництва в Закарпатській області в умовах євроінтеграційних процесів: науково-прикладні аспекти і рекомендації. Велика Бакта. ТОВ «РІК-У». 2021. 67 с.

2. Газуда Л., Волощук Н., Матієга О. Наукові підходи до формування дієвої системи маркетингу у сфері аграрного розвитку. Проблеми агропромислового комплексу Карпат// Міжвідомчий тематичний науковий збірник. Закарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція НААН. Вип. 29-30. 2021. С. 156-161.

JEL - Q42

e-mail: ivanenkof@meta.ua

Іваненко Ф.В.

кандидат сільськогосподарських наук, доцент,
КНЕУ ім. Вадима Гетьмана, Україна

Іваненко В.Ф. кандидат економічних наук,
завідувач відділу,
Український науково-дослідний інститут
продуктивності агропромислового комплексу, Україна

АЛЬТЕРНАТИВНА ЕНЕРГЕТИКА ДЛЯ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

Анотація: В роботі досліджено ефективність використання енергетичних ресурсів та альтернативних технологій одержання теплової енергії для виробничих потреб аграрного сектора економіки України.

Ключові слова: Альтернативна енергетика, ціни на енергоносії, витрати на теплопостачання.

Такі економічні умови, як зростання цін на природний газ для виробничих потреб майже у 7 разів та помірні ціни на електричну енергію - 3,8-4,7 тис.грн / МВт.год, рис1. спонукають підприємства до пошуку альтернативних технологій у сфері енергопостачання. Використання низькопотенційного тепла може

забезпечити зростання технічного потенціалу енергетики України, зменшити витрати власних та імпортованих енергоносіїв у декілька разів, стати ефективним доповненням та альтернативою до атомної енергетики в Україні.

У грудні 2022 року через обстріли та пошкодження обладнання припинили виробіток декілька електростанцій, зокрема Запорізька АЕС, що обумовило значний дефіцит електроенергії, найбільш складна ситуація в Києві та Київській області, на сході та півдні [1].

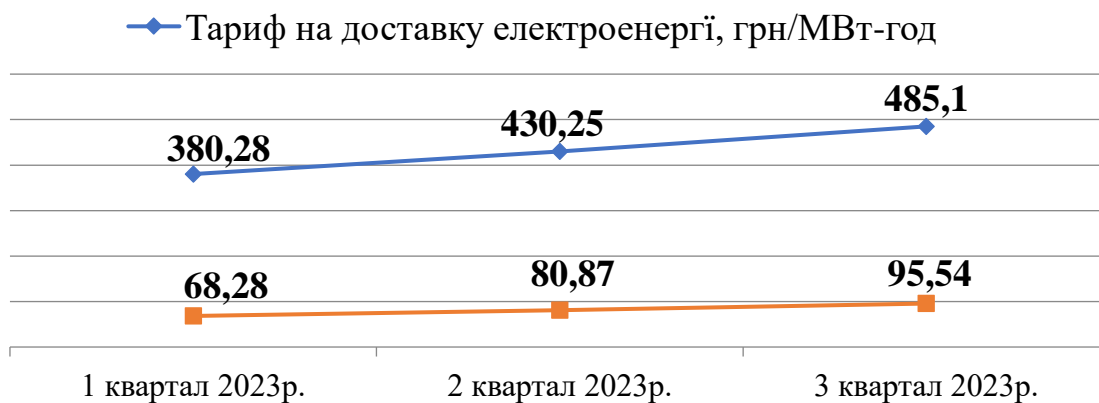

Рис. 1. Тарифи на доставку та контроль за споживанням електроенергії у 2023 році

За півроку тарифнадоставку та контроль за споживанням електроенергії зросте на 36 %. (з 1 січня до 380,28 грн/МВт-год, з 1 квітня до 430,25 грн / МВт-год, з 1 липня до 485,1 грн/МВт-год). Кошти, отримані в результаті підвищення тарифів будуть спрямовані на аварійне відновлення пошкоджених об'єктів електроенергетики та створення аварійного запасу обладнання, а також закупівлю необхідних для цього товарів і послуг. Вперше встановлюється пільговий тариф на передачу енергії для підприємств "зеленої" електromеталургії - 209,42 грн/МВт-год.[2].Підвищення цін вплине і на побутових споживачів через зростання собівартості і цін на продукти виробництва.

Реформа в енергетиці має сприяти суттєвому зменшенню енерговитрат на виробничі потреби, що обумовить оптимізацію структури собівартості продукції та сприятиме вирішенню іншої проблеми – зростання цін на продукцію аграрного та промислового виробництва.

Спалювання органічної продукції рослинництва супроводжується значними екологічними проблемами та є вимушеним кроком повернення до технологій одержання теплової енергії. Побічна продукція рослинництва, рослинні рештки завжди будуть найкращою основою для виробництва органічних добрив і відновлення родючості ґрунтів та аж ніяк не основним видом палива [3].

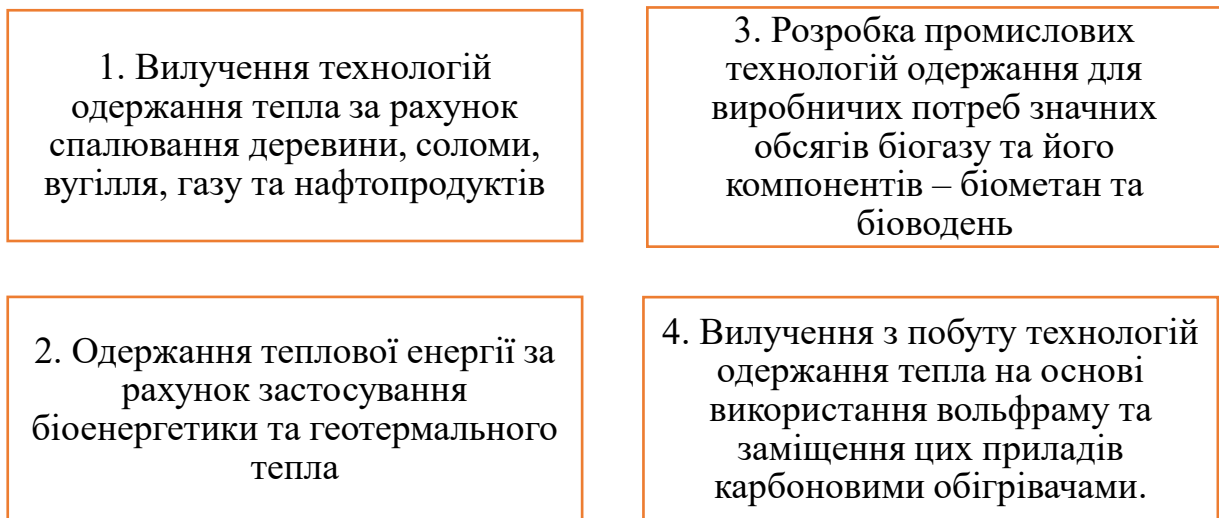

Рис. 2. Перспективні напрямки модернізації енергетичних потужностей в Україні [3]

Енергетичне переозброєння країни має ґрунтуватись на незаперечних фактах, а саме, що корисні копалини мають обмеження у використанні та з часом будуть вичерпані. З екологічної точки зору природний газ, вугілля і уран для виробництва енергії є малоперспективними. Україна може розраховувати лише на коротку перспективу використання енергії, що генерують атомні електростанції.

Нагальним є питання доцільності імпорту до України приладів обігріву на основі вольфрамових спіралей. Перший крок в цьому напрямку вже зроблено – повна заміна ламп накаливання енергоощадними лампами. Ефективним доповненням до державної стратегії в енергетиці можуть бути митні регулятори імпорту приладів одержання теплової енергії. З часом стане питання доцільності виробництва та завезення до України котлів, де передбачено спалювання деревини, вугілля, газу.

Застосування альтернативних енергоносіїв створює оптимальні умови для аграрного та промислового виробництва. Застосування у якості енергоносія природного газу є основною причиною підвищення цін на аграрну продукцію.

Нові тарифи на енергоносії спонукають виробника аграрної продукції досліджувати можливості застосування альтернативних видів енергії. Виконані нами дослідження показали значну ефективність застосування у якості альтернативного джерела енергії технології «геотермальна помпа», рис.1. За розрахунками річний економічний ефект від запровадження такої технології може становити 54-57 млн. грн на 1 га виробничої площі телиць на базі «голландської» технології. Геотермальна енергетика може бути доповнена застосуванням сонячних колекторів, сонячних батарей та інших альтернативних джерел енергії.

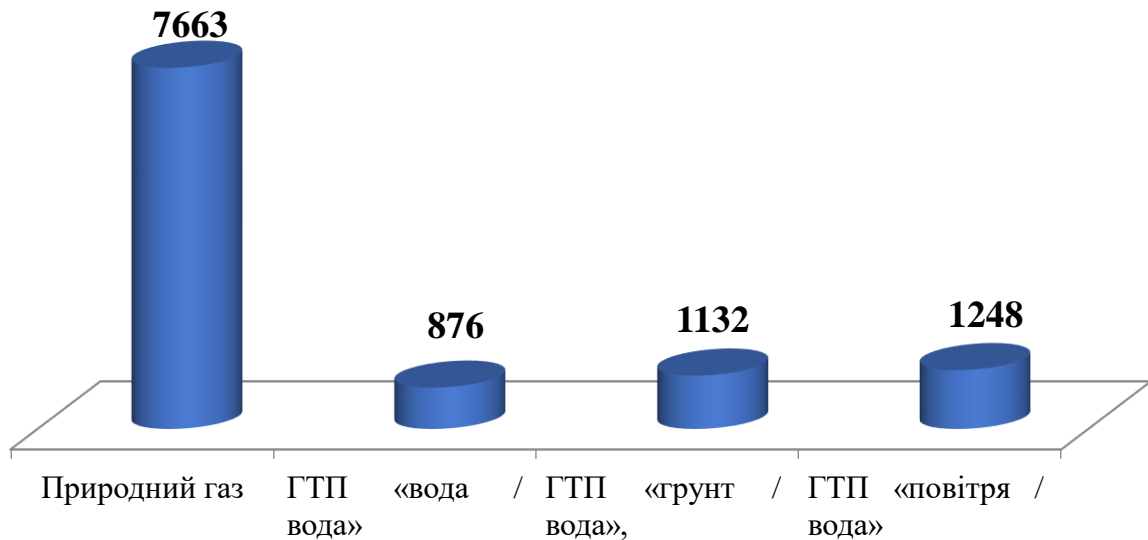

Рис. 3. Сукупні витрати на обігрів одного гектара теплиць (голландська технологія) за цінами на енергоносії у 2023 році, грн/год.

Джерело: власні розрахунки автора.

Висновок. Розвиток геотермальної енергетики в Україні може забезпечити зростання технічного потенціалу підприємств агробізнесу та зменшити витрати власних та імпортованих енергоносіїв у декілька разів. Дослідження показали, що застосування технології «геотермальна теплова помпа» у тепличному та інших господарствах можуть мати суттєве зменшення витрат на енергоносії, що сприятиме оптимізації собівартості продукції і конкурентоздатності на внутрішньому і зовнішньому ринках.

Література

1. Пилипів І. Через обстріли та пошкодження обладнання припинила виробіток одна з електростанцій Укренерго 24.12.2023 р. // Економічна правда.– Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/12/24/695404/>
2. Коваленко О. Регулятор підвищив тарифи на електроенергію для частини споживачів: кого це торкнеться // УНІАН–Режим доступу:<https://www.unian.ua/economics/energetics/regulyator-pidvishchiv-tarifi-na-elektroenergiyu-dlya-chastini-spozhivachiv-kogo-ce-torknetsya-12086472.html>
3. Іваненко В. У нас відсутня енергетична криза, а натомість існує криза державного менеджменту // Голос України, №14.-26.01.2022 р. - С.4.